

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Юридичний факультет
Центр проблем імплементації європейського соціального права
Кафедра трудового права та права соціального забезпечення
Рада молодих вчених юридичного факультету

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тези доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції
(20 квітня 2018 р.)

УДК 349.2 (477) (043.2)

Т 78 Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2018 р.) / за ред. д.ю.н., проф. М. І. Іншина, к.ю.н. І. С. Сахарук. – Київ, 2018. – 200 с.

Укладачі:

І.С. Сахарук, А.В. Іваницький, М.Б. Мельник

У збірнику вміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню теоретико-правових засад розвитку науки трудового права та науки права соціального забезпечення. Для фахівців, які працюють у вищезазначених галузях, науковців, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів і студентів.

Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

УДК 349.2 (477) (043.2)

© Центр проблем імплементації
європейського соціального права, 2018

© Колектив авторів, 2018

*Кучма Ольга Леонідівна
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка,
юридичний факультет,
докт. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення*

Соціальне забезпечення дітей з інвалідністю: законодавчі колізії

Право дітей з обмеженими можливостями на державну соціальну допомогу є одним із проявів конституційного права на достатній життєвий рівень, однак у нинішній формі воно не забезпечує цього рівня, а тому потребує належного законодавчого закріплення саме з позиції забезпечення кожній дитині-інваліду нормального функціонування організму, зміцнення здоров'я, а також створення необхідних умов для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. Як суб'єктивне право, право дітей з обмеженими можливостями на державну соціальну допомогу становить можливості, які забезпечують реалізацію інтересів суб'єкта суспільних відносин (дитини з обмеженими можливостями), а тому повинне мати відповідні достатні державні гарантії [1, с.332].

Матеріальне забезпечення дитини з інвалідністю полягає:

- 1) у реалізації конституційного права на забезпечення достатнього рівня життя;
- 2) у матеріальній підтримці сімей, які мають дітей з вадами розумового або фізичного розвитку;
- 3) у соціальній підтримці сімей, які внаслідок свого матеріального стану потребують соціальних допомог для подолання та компенсацій обмежень у дитини-інваліда [2, с.376].

Коли родина стикається зі страшним діагнозом своєї дитини, вона не в змозі оперативно діяти, приймати які-небудь рішення, саме тому порядок надання певної допомоги має бути продуманий таким чином, щоби максимально делікатно та одночасно ефективно допомогти такій сім'ї, не переобтяжуючи її додатковими проблемами щодо збирання якихось відомостей, довідок, стояння в чергах, тощо [3, с.17].

Законодавство України створює правове поле щодо соціальної політики стосовно дітей-інвалідів, спрямоване на забезпечення прав у галузі охорони здоров'я, освіти та соціального захисту. Проте, незважаючи на досить велику кількість законодавчих актів у цій сфері, права дітей-інвалідів порушуються. До основних причин таких порушень можна віднести: невиконання норм чинного законодавства, пов'язаного з реабілітацією дітей-інвалідів; ненадання їм медичної та грошової допомоги; незабезпечення права на здобуття освіти; відсутність дієвих механізмів реалізації законодавства у сфері захисту прав дітей-інвалідів тощо [4, с.77].

Суперечливі норми законодавства також не сприяють соціальному забезпеченню дітей з інвалідністю.

Так, частиною четвертою статті 10 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» встановлено, що державна соціальна допомога, яка призначена на дитину з інвалідністю віком до 18 років, виплачується незалежно від одержання на неї інших видів допомоги. [5].

Разом з тим, частина п'ята статті 1 вищезгаданого Закону визначає, що особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, які мають одночасно право на державну соціальну допомогу відповідно до цього Закону, на пенсію та на державну соціальну допомогу згідно із Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю», призначається за вибором осіб з інвалідністю з дитинства (законних представників осіб з інвалідністю з дитинства, визнаних недієздатними, та дітей з інвалідністю) державна соціальна допомога відповідно до цього Закону або пенсія чи державна соціальна допомога згідно із Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю». При цьому, якщо особа з інвалідністю з дитинства або дитина з інвалідністю має право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника (державну соціальну допомогу дитині померлого годувальника, передбачену Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю») і державну соціальну допомогу відповідно до цього Закону, ці виплати призначаються одночасно.

Проте, частиною четвертою статті 18 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю» визначено, що норми цього Закону поширюються також на осіб, які одержують пенсію або державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю і за своїм бажанням можуть звернутися за призначенням державної соціальної допомоги відповідно до цього Закону замість пенсії чи державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю [6].

Вважаємо за необхідне усунути протиріччя у законодавчих нормах, надавши перевагу нормам, визначених у частині 4 статті 10 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю». Враховуючи низькі розміри соціальних виплат, а також потреби осіб з інвалідністю не тільки у облаштуванні побуту але і підвищені потреби у лікуванні, соціальний захист у збільшеному розмірі є нагальним та своєчасним.

Список використаних джерел:

1. Івченко І. О. Право дітей з обмеженими можливостями на державну соціальну допомогу. Юридичні і політичні науки. Держава і право. Випуск 56. С.327-333.

2. Тарасенко В. С. Правові аспекти матеріального забезпечення дітей-інвалідів / В. С. Тарасенко // Актуальні проблеми держави і права. - 2005. - Вип. 25. - С. 373-376.

3. Іншин М. І. Правове регулювання отримання соціальної допомоги дітьми-інвалідами *Topical issues of law: theory and practice*. №27. 2013 С.17-23.

4. Попов Г., Томіленко В. Деякі проблеми соціального захисту дітей-інвалідів в Україні / Г.В. Попов, В. П. Томіленко // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. - 312013. - № 3. - С. 74-77.

5. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України : від 16.11.2000 р. №2109 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2109-14/ed20170305>

6. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України : від 18.05.2004 р. №1727 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>

Lagutina Irina

*National University «Odessa Law Academy»,
Doctor of Legal Sciences, Associate Professor,
Head of Labour Law and Social Security Law Department*

Social policy as one of the key activities of the European Union

Formation, formation and development of the European social idea took place at all stages of EU activity.

Social rights are one of the most urgent problems of the world community and individual states. In modern states there is an increasing trend towards «socialization» of the economy, politics, and law. Problems of «social state», «social economy», «social policy» are at the center of public attention. And they all relate to the recognition and protection of social rights. The development of social rights in the European Union represents an undeniable interest in the review of the generally acknowledged achievements of the EU in the field of legal regulation of social and labour relations, closely linked to the whole complex of human rights and freedoms, an increasing role in ensuring stability and sustainable development of society.

Nowadays, the European social idea, along with economic and foreign policy, has been recognised and transformed into an independent activity direction both within the EU and outside it.

The Amsterdam Summit recognised social policy as one of the key activities of the European Union. Under the social policy of the EU, starting from this moment it is accepted to understand: 1) the development of the concept of EU activities in the social sphere; 2) identification of determinants guaranteeing the quality of life, sustainable development, competitiveness and other key indicators of the comprehensive growth of the EU potential; 3) the creation on this basis of an integrated system of measures and programs, social technologies that ensure social